

Eläkeläisjärjestöseminaari 26.9.2024

Vantaan kaupungintalo, valtuustosali, Asematie 7, klo 10–13.15.

Puheenjohtaja: Raimo Huvila

Sihteeri: Tommi Ostrovskij

Vantaan kaupungin osallistujat

Varsinainen jäsen

Varajäsen

Risto Pyhältö	x	Georg Nummelin	-
Marja-Liisa Saares (VAKE varsinainen)	x	Sirkka Laaksonen	x
Marja Leppänen (VAKE varsinainen)	x	Varpu Peltonen	x
Taisto Mäntynen (VAKE vara)	-	Jaakko Hakala	x
Anneli Karhunen (VAKE varsinainen)	x	Lasse Nikula	-
Raimo Huvila (VAKE varsinainen)	x	Seija Puha (VAKE vara)	-
Eija Savela	x	Marja-Vuokko Mäkinen	x
Olli Korkalainen (VAKE vara)	-	Markku Weckman (VAKE varsinainen)	x
Hannele Pekkola	x	Sirkku Salo	x
Håkan Sandell (VAKE vara)	x	Guy Baarman	-
Pirkko Forsberg (VAKE varsinainen)	x	Veikko Väisänen	-
Irma Sihvonen (Eläkeliitto)	x	Riitta Ohtamaa (Eläkeliitto)	-
Ari Martinaho (Eläkeläiset ry) (VAKE vara)	-	Raija Laakso (Eläkeläiset ry)	x
Eero Salo (Eläkkeensaajat ry)	x	Jouko Koskinen (Eläkkeensaajat ry)	-
Leila Nuotio (Kansalliset seniorit ry)	x	Henrik Smeds (Vanda svenska pensjonärer rf)	-
Leena Keskkikukka (Julkisen alan eläkeläiset ry)	-	Seppo Piitulainen (Vantaan kristilliset eläkeläiset ry)	-
Laura Suominen-Raatikainen (Opetusalan seniorijärjestö OSJ ry)	-	Leena Vuorinen (Opetusalan seniorijärjestö OSJ ry)	-
Reijo Söderberg	x	Ritva Nordlund	-

Henkilökunta

Tommi Ostrovskij	Koordinaattori	x
Hanna Hänninen	Nuoriso- ja yhteisöpalvelujohtaja	x
Mia Kunnaskari	Suunnittelija	x (saapui klo 10.32)
Lea Kauranen-Rahkola	Kulttuurituottaja	x
Emmi Pasanen	Liikenteen kehittämisspäälikkö	x

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen osallistujat

Vanhusneuvoston varsinainen jäsen

Neuvoston varajäsen

Raimo Huvila, pj (Vantaan Vane)	x	Seija Puha (Vantaan Vane vara)	-
Anneli Karhunen (Vantaan Vane)	x	Håkan Sandell (Vantaan Vane)	-
Marja-Liisa Saares, vpj (Vantaan Vane)	x	Taisto Mäntynen (vantaan Vane)	-
Marja Leppänen (Vantaan Vane)	x	Ari Martinaho (Vantaan Vane)	-
Markku Weckman (Vantaan Vane vara)	x	Olli Korkalainen (Vantaan Vane)	-
Pirkko Forsberg (Vantaan Vane)	x	Kari Saari	-
Ulla Martikainen (Keravan Vane)	x	Heikki Manninen (Keravan Vane)	-
Mikko Raunio (Keravan Vane)	x	Risto Tyrväinen (Keravan Vane)	-
Kauko Passi (Keravan Vane)	x		-

Muu luottamushenkilö

Maarit Raja-Aho	Aluehallituksen puheenjohtaja	x
Sirpa Siru Kauppinen	Lähidemokratia- ja osallisuus lautakunnan edustaja	x (klo 10.36)

Henkilökunta

Heidi Mäkinen	Hallintoasiantuntija	x
Ilari Karhumalja	Erytysisiantuntija	x
Minna Lahnalampi-Lahtinen	Vanhuspalvelujen toimialajohtaja	x

Keravan kaupungin edustajat

Vanhusneuvoston varsinainen jäsen

Risto Tyrväinen	x
Riitta-Maija Sirkka	x
Mikko Raunio (VAKE vane)	x
Heikki Manninen	x
Kauko Passi	x
Ulla Martikainen (VAKE vane)	x

Henkilökunta

Elina Heikkinen	Erytissuunnittelija	x
Anne Hosio-Paloposki	Vapaa-ajan ja hyvinvoinnin toimialan va. toimialajohtaja	x
Mira Kivilä	Vapaa-aika ja hyvinvoinninlautakunta VPJ	x

Muut osallistujat

Nimi	Edustama taho	
Markku J. Jääskeläinen	Tikkurilan Seudun Eläkkeensaajat ry	x
Heikki Tidenberg	Itä-Vantaan Demarit ry	x
Tamminen Krister	Keravan kansalliset seniorit ry	x
Tarja Leinonen	Länsi-Vantaan kansalliset seniorit ry	x
Merja Plet	Keravan Kristilliset Eläkeläiset ry	x
Maila Hongisto	Itä-Vantaan kansalliset seniorit ry	-
Eero Arola	Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry	x
Eija Savela	Eläkeliiton Vantaan yhdistys ry	x
Marja-Liisa Nykänen	Keravan Eläkkeensaajat ry	x
Varpu Peltonen	Rekola-Koivukylän Eläkkeensaajat	x
Tuomas Blomberg	Länsimäen ja Rajakylän Eläkkeensaajat ry	x
Matti Savolainen	Tikkurilan Eläkeläiset ry	x
Per-Erik Aura	Vanda svenska pensionärer rf	x
	Myyrmäen Eläkkeensaajat ry	x
Marjaana Heinonen	Simonkylän Eläkkeensaajat ry	x
Sirkka Laaksonen	Simonkylän Eläkkeensaajat ry	x

1. Seminaarin avaus ja esittäytymiset

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Keravan kaupungin ja Vantaan kaupungin vanhusneuvostojen puheenjohtajat esittäytyivät ja kertoivat toiminnastaan.
- Vanhusneuvostojen puheenjohtajat ovat tehneet yhdessä lausunnon. Lausunto on välitetty päättäjille, ja se on julkaistu niin Keski-Uusimaassa kuin Vantaan Sanomissa.

2. Hyvinvointialueen vanhuspalvelujen tilannekuva

- Vakehyvan vanhuspalvelujen toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen esitteli vanhuspalvelujen tilanne kuvaa, hyvinvointialueella tehtävää HYTE-työtä ja järjestöyhteistyötä.
- Esityksen diat jaetaan kaikille osallistuneille.

Keskustelu

- Hakunilan vanhuspalveluiden kohtalo.
  - Kuinka paljon terveyskeskuksen ilmastoinnin korjaus maksaa. Mitä Hakunilassa tehdään asioiden eteen? - Kiinteistöstä löydetty useita ongelmia, joita kartoitetaan. Vantaan kaupungin kanssa kokoustettu ja suunnitteilla terveys- ja perhekeskus. Hakunilassa ollut kuntosali, joka on myös kiinni.
  - Hakunilan keskustaan kaivataan myös mahdollisuutta päästä lähelle kuntoilemaan. – Palaute viedään eteenpäin.
- Annettiin palautetta, että vanhuskeskusten saaminen esityksessä esitettyihin paikkoihin olennaista, sillä yhteisöllinen asuminen ei korvaa palveluasumista. Huomautettiin, että Itä-Vantaalla haasteena, että ei ole tontteja, joihin rakentaa. Tilojen vuokraaminen olisi kallista.
- Tuotiin esille järjestöjen tekemän ennaltaehkäisevän työn merkitys. Järjestöt tekevät etsivää työtä, mutta kun uusia ihmisiä löydetään ei ole tilaa pitää heille ohjelmaa.
- Hyvinvointialueella on huomattu, että usea vanhus ei uskalla hakeutua palveluun, koska se rasittaisi palveluja. Suurempi vahinko kuitenkin syntyy, jos heitä ei ehditä auttaa ajoissa vaan ongelman kasvavat.
- Vanhuspalveluiden esitteen tietoihin olisi hyvä saada eläkeläisjärjestöt mukaan. Esitettä toivottiin levitettävän laajemmin, sillä nyt se ei tavoita jokaista. Järjestöt olivat kiinnostuneita saamaan esitteitä myös itselleen.
- Keskusteltiin Vakehyvan taloustilanteesta ja kysyttiin mitä Vakehyvan johdolta on tähän odotettavissa.
  - Hyvinvointialueen talous on 113 miljoonan alijäämäinen. Lisärahoitushakemus oli osaltaan jo varautumista mahdolliseen arviointimenettelyyn, ja siinä on käyty tarkasti koko omaisuus läpi ja osoitettu Suomen hallitukselle, että heillä on tiukka talouskuri jo valmiiksi. Yhteistyö ministeriön kanssa on ollut tiivistä.
  - Neuvotteluissa ministeriö totesi, että Vakehyva käyttää 2000 euroa vähemmän rahaa kuin Helsinki yli 70-vuotiaisiin. Valtio säästäisi 1,5 miljardia, jos käyttäisivät rahojaan samoin kuin Vakehyva.
  - Aluehallitus tarkkailee määriteltyä budjettia. Uudistusohjelman myötä on hallinnossa rekrytointikielto. Vakehyva on jo tehokas hallinto, sillä mukana on vain kaksi kuntaa.
- Tulossa omaishoidon päivä, joka olisi hyvä huomioida.
- Nostettiin esille ajatus siitä, että vanhusneuvostot Lausuntoja tehdessä voisi tehdä yhdessä Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa niin saisi lisää näkyvyyttä.

3. Eläkeläisyhdistyskyselyn tulosten esittely

- Vantaan vanhusneuvoston koordinaattori Tommi Ostrovskij esitteli Vantaalla ja Keravalla toimiville eläkeläisyhdistyksille teetetyn kyselyn tuloksia.
- Esityksen diat jaetaan kaikille osallistuneille.

Keskustelu

- Kysyttiin erottuiko kyselyn tuloksissa eri painopisteistä Idän tai Lännen erot; miten painotukset eri alueilla jaottuivat. – Tutkimuksessa ei otettu tähän kantaa, mutta hyvä näkökulma jatkoarviointiin.
- Kysyttiin pystyykö kyselyn Vantaan ja Keravan vastauksia erottamaan toisistaan. – Keravan vastauksien otos oli 6, joten suuria johtopäätöksiä ei voi tehdä. Vantaalla on jo kokonsa nähden enemmän erilaisia tiloja käytettävissään.
- Kaikki kyselystä nousseet ongelmat ovat tulleet esille ympäri Suomen.
- Käytiin keskustelua tilojen puute vaikeuttaa järjestötoimintaa.
  - Keskustelussa nostettiin erityisesti Länsi-Vantaa; Myyrmäen seudulla tilanpuute on ollut haaste.
  - Uusia alueita suunnitellessa otettaisiin huomioon kokoontumistilat. Myyrmäkeen on ensimmäistä kertaa pääsemässä suunnittelemaan asukastilaa alusta lähtien asukkaiden kanssa. Aviapoliksessa suunnitteilla lisää asukastilaa. Myös seurakunnat järjestävät tiloja, ja Myyrmäen kirkon remontti valmistunut.
  - Vantaan palvelualueella on käytössä asukastilat. Parillaan ollaan suunnittelemassa asukastiloja juuri siihen tarkoitukseen, että ne olisivat kaikkien käytössä.
  - Alueellisessa kehitystyössä on aina tullut esille, että tämä päivänä liikkumisrajoitusmääräykset määrittävät sitä, mihin näitä tiloja voidaan rakentaa. Tietyt rajoitukset määrittävät rakentamista ja tilojen käyttömahdollisuuksia.
  - Kävijöiden määrään merkitys mihin niitä tiloja rakennetaan. Simonkylään tulee vanhusten keskus ja on aika hankalassa paikassa. Pitäisi kiinnittää enemmän huomiota siihen mihin niitä paikkoja perustetaan. Vantaan kaupunkiympäristössä iso tavoite ja käyttäjien puolelta nousee reunaehtoja. Kaupungin strategiassakin on nostettu yhdeksi tavoitteeksi saavutettavuus ja se muun muassa määrittää tilojen sijainnin valintaa suunnittelussa.
  - Vantaalla lähtökohtaisesti muodostetaan tiloja, jotka olisivat monikäyttöisiä. Tämä on tavoitteena esimerkiksi Myyrmäkitalon remontin yhteydessä.

4. Eläkeläisjärjestöjen puheenvuorot

Markku J. Jääskeläinen, Tikkurilan seudun eläkkeensaajat

- Eri sukupolven ikäihmisiä kiinnostaa eri asiat. Ei hallinto vaan retket ja aktiviteetit kiinnostaa nuorempaa polvea.
- Eläkkeensaajat ovat myös veronmaksajia ja kuluttajia. Tuloerot järjestöjen jäsenten kesken, joka vaikuttaa myös risteäviin toiveisiin toiminnasta. Toimihenkilöiden saamisen haaste koskee koko järjestöpiiriä ei vain ikäihmisiä.
- Kaupunkien ja hyvinvointialueen tulisi tehdä tarpeiden kartoitus ja pitää vuoropuhelua järjestöjen kanssa.
- Vanhusneuvostot voisivat miettiä kokoonpanojaan ja kuinka järjestöt edustavat niissä.

Mikko Raunio, Keravan Eläkeläiset ry

- Keravalla haetaan tilatukea, joka vaatii paljon ennakkotyötä. Tarkkuustaso on erittäin tiukka.
- Tilatuen määrärahat eivät ole nousseet. Muu toimintatuki puuttuu, tai on vaikeasti haettavissa.
- Vantaalla saavat tai osan tiloista ilmaiseksi. Keravan kaupunki ottaa tiloista vuokraa ja maksaa tilatukea.
- Kaupunki ei printtaa tiedotteita, mutta digittömille tulee olla vaihtoehtoja. Myös Keski-Uusimaan ilmoitusten maksullisuus huolettaa
- Turvallisuus Keravan keskustassa huolettaa.

5. Miten kehittää yhteistyötä?

- Keskusteltiin avustuksista ja niiden kehittämisestä.
- Millainen avustus kuuluu kenenkin vastuulle? Vastuunjako ei ole selvä järjestöjen HYTE-työn osalta esimerkiksi etsivän vanhustyön suhteen.
  - Kerava: myönnetään myös hyte-avustuksia, joita on saanut niin tilakuluihin ja toimintakuluihin. Määrärahat ei ole kasvamassa. Pitää keskustella yhteisesti myöntämisperiaatteet yhdessä.
  - Vake: avustushaku alkaa ensi viikolla, johon periaatteita tarkennettu. Avustuksia jaettiin 250 000 euron edestä, mutta jaettua summaa piti pienentää 15 %, jotta saatiin jaettua useammalla hakeneelle.
  - Vantaa: olemme tehneet yhteistyö ja neuvotelleet hyvinvointialueen kanssa asiasta. Toiminta-avustusten hakuaika on yhtenäistetty Vaken avustusten kanssa.
  - Keravan hakuaika ei synkkaa Vaken kanssa.
- Avustusten hakeminen on nykyisellään hankalaa.
  - Järjestöillä pitäisi olla yksi kokopäiväinen työntekijä, jos tekemään avustukset ja toiminnan selvitykset haluttaisiin tehdä kunnolla.
  - Toivottiin enemmän tiedottamista siitä, kuinka avustuksia haetaan.
  - Tarvisisi käydä keskustelu siitä, mikä on tarkoituksenmukainen määrä järjestöille käyttää hakemuksien ja selvityksien tekoon.
- Huomautettiin, että kaupungeilla yhä suurempi vastuu tukea järjestöjä, kun valtion tuki järjestöille heikkenee.